

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,

a lap szellemi részét illető közlemények az

ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ

címezendő.

A hirdetési díj szabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Dr. Berde Áron**; **Girsik János**, **Szabó Sámuel**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos.**

Kolozsvári első tenyész-állatkiállításunk

a kiadott programhoz híven szeptember hó 21-én délelőtt 9 orakor tényleg megnyílt, mi egyfelől ugyan a kiállítók elismerésre méltó pontosságának; de másfelől a rendező bizottság fáradhatatlan tevékenységének, ritka odaadásának volt köszönhető; mert még az utolsó percekben is több nagyszabású intézkedésekre volt szükség; például Rosenthal budapesti tenyészállatkereskedőnek külön pavillon épült; a baromfi ketrecekre rendelt drótfonat meg nem érkezvén, azt faléces kalitkakkal kellett jól-rosszul pótolni stb. A megnyitás ünnepére közel száz meghívó lett kiadva, a városi s megyei, állami s katonai hatóságok, az egyetem rectorai s dékánjai, a főpapság, egyletek és magánintézetek főnökei mind ott tündököltek a díszes vendégkoszoru sorában, melyhez a bíráló bizottság tagjai, számos kiállító és a sajtó képviselői csatlakoztak. A nagyszámu meghívottak a tágas és kiválóan csinos jury-pavillonban összegyűlvén, a rendező bizottságnak és egyszersmint az állatkiállítási szakosztálynak is érdemdús elnöke lépett az emelvényre!

Br. Bánffy Ádám megnyitója

Tisztelt gazdaközönség!

Gazdálkodásunkban, a közlekedési viszonyok könnyebültével, uapról-napra növekvő konkurrenzia, a civilizatio terjedésével folyton növekvő igények, az Amerikával fentartandó verseny készletnek arra, hogy más nemzetek példájára, azokkal párhuzamban haladva, ezek példáját követve, földjeink jóvelmét — okszerű kezelés mellett — a lehető legnagyobb fokra emeljük, intő például szolgálhatnak, hogy ugy helyi viszonyok, mint tőlünk nem függő körülmények számbavételével, gazdaságunk azon ágára fektessük a fősulyt, a tökéletesítés, nemesítés azon ágára fordítsuk minden igyekezetünket, melyek ugy égalji viszonyaink, mint czélszerűségükkel fogva, jóvelmeink fokozására képesítve vannak.

Korszellemünk mind magasbra törő igényei, ugy államháztartásunk, mint egyéni igényeinknek megfelelő kivánalma, — az egyensuly fentarthatásáért — az együttes párhuzamos haladást igénylik s arra, hogy a földdel szemben fokozódott igényeknek megfelelhessünk, hogy a talajjal szembe állított követelményeknek eleget tehessünk, minden eszközt és módot fel kell használnunk, hogy földünk e kivánalmaknak eleget tenni képes legyen.

Ma már a gazdaság nem azon egyszerű s minden magasabb tanulmányokat nélkülözhető foglalkozás, melynek azt régebben elődeink tartották; a jelenkor gazdájának arra, hogy helyét a természet s körülményekkel szemben megvédje, mássokkal egyenlő lépést tartva, túlszárnyalásoknak ne legyen kitéve, hogy gazdaságában a lehető legnagyobb hozamot elérhesse: a l a p o s t a n u l m á n y o k r a s e z e k b e n k i t a r t ó t ü r e l e m r e, fáradhatatlan munkásságra van okvetlenül szüksége.

Azon nagyszerű vívmányok, melyeket jelen korszakunk a természettudományok fejlődése által ért el, tették lehetővé s eszközölték azt, hogy jeles gazdánk ezt tanulmányozva, okulva s ebből következtetve, felemelkedhettek a jelenkor kivánalmainak színvonalára s képesítsék gazdaságaikat, a reájuk folyton nagyobb mérvekben nehezedő terhek hordhatására; a mily nagy vívmánynak tartjuk — a m a g a s a b b t u d o m á n y o k r a n é z v e — azon tételt, mely szerint földgömbünk szerves lényei, viszonyok s körülmények folytán átváltozásokon menve át — tökéletesedtek, ép oly nagy vívmánynak kell tartuk nemzetgazdaságunkra vonatkozólag ha e példát gyakorlatilag gazdaságainkban alkalmazva, képesítve vagyunk ugyanazon helyen egy buzakalász helyett kettőt előállítani.

A mit a természet eshetőségekre utalt lassu kiválasztásával ezredévek alatt ért el szerves lényei fejlesztésében, ma annak tanulmányozása által, az embernek jutott osztályrészül ezt okszerű kezelés, helyes gondozással — saját céljaita —

tovább fejleszteni látva azon nagyszerű eredményeket, melyeket majdnem minden nemzet gazdaközönsége úgy házi állatai, mint kultur-növényei tökéletesítésében, nemesítésében elért, elmulaszthatlan kötelességünk saját gazdaságainkban is e nemesítést, ez okszerű fajkiválasztást, saját viszonyaink s körülményeinkhez alkalmazva, létesíteni.

A magyar alföld — Európa e buza-kamarája — alkalmas talaja, égalji viszonyai, kevesebb befektetés mellett, nagyobb termőképességgel, a földmivelésre első sorban van hivatva; minket, ez országrész lakóit, e tényezők silányabb volta az állattenyésztés nagyobb mérvekeni üzésére, tökéletesítésére utalnak, csakis ezek által érvén el földjeink nagyobb termőképességét s ezek nemesítése által ezek nagyobb értékét.

Ez okok vezérelték országrészünk gazdaközönségét akkor, midőn e kiállítási csarnok létesítésével, állattenyésztésünk emelésének ez igen fontos alapkövét letéve, e nemes cél eszközését vélte az általa elérni, hogy itt összpontosítva országrészünk különböző vidékeinek házi állatait, az itt szerzett tanulmányok, összehasonlítások vezéreljenek a követendő irány felé; az itt jutalmazott érdemek, aratott dicsőségek szolgáljanak buzdító ösztönzésül állattenyésztésünk emelésében.

E kiállítást létrehozta országrészünk áldozatkész gazdaközönsége; egy közös zászló alá csoportosulva, ennek égető szükségét látva, — áldozatok árán bár — ennek ily gyors létesítését lehetővé tette; de első helyen kötelességemnek tartom megemlíteni azon tényezőt, kötelességem megemlékezni azon férfuról, ki közigazdaszatunk minden ága emelésében elől járva, a helyes irányt megadja, bajainkat felismerve, azokat orvosolva, elismerésünk őszinte kifejezését vívta ki; köszönetünket kell kifejeznem azon férfinak, kinek irányunkban számtalanszor tapasztalt jóindulatához volt kötve ez intézmény létesíthetése s e férfi ipar-, kereskedelem- és földmívelési miniszterünk Báró Kemény Gábor ő nagyméltósága. Az ő gyakorlott keze vezérelt eljárásainkban, az ő jóindulata eszközlé számunkra az államsegélyt, melynek érdemek utáni kiosztására itt összejevünk s bizonyára országrészünk gazdaközönsége elismerésének, hálijának legszebb tanujelét azzal adja, midőn e kiállításon ily szép számmal jelent meg s ennek sikerültét minden tekintetben biztosítja és őszinte sajnálatunknak adok kifejezést, hogy ő nagyméltósága ezt láthatni akadályozva van.

Kolozsvár város nagyérdemű tanácsa, ez intézmény szükségétől áthatottan, e minden tekintetben kiváló, alkalmas helyiséget e célra önként ajánlotta fel, fogadja úgy ezért, mint becses közreműködéséért őszinte köszönetünket.

Ugy hazai sajtónk általában, mint helyi politikai lapjaink kiválólag fogadják elismerésünket azon meleg részvétért, azon érdeklődésért, mellyel a kiállítás ügyét felkarolták s annak létesítéséhez nem kis mérvekben hozzájárultak.

Végre forró köszönetemet nyilvánítva mindazoknak, kik ez intézmény létrehozásában velünk közreműködtek, üdvözölve Király-hágon tuli hazánkfiait, vendégeinket, kik becses megje-

lenésükkel szerencsétletnek, ezennel országrészünk ez első tenyészállatkiállítását van szerencsém megnyitottnak nyilvánítani.

Midőn a lelkes éljenzéssel fogadott beszéd elhangzott, Kolozsvár városának ősz polgármestere Minorich Károly lépett elé s velős szavakban köszönte meg a szakosztály üdvös működését, mely az ügy általános felkarolásán kívül a székváros érdekeit is hathatósan előmozdítja. Ezután a vendégek a kiállítás megszemlélésére indultak és az épületeknek úgy külsőcsinja, mind czélszerűsége, valamint az állatok száma és minősége egyaránt meglepte őket, mert a vérmes reményeket is túlszárnyalta ezen első kiállításnak sikere! Mondjuk ki azonban őszintén, hogy míg a szarvasmarha kitünőnek, a sertés jónak volt mondható; addig bival és juh csak közepes, ló és baromfi „gyenge” kalkulust érdemelt. Igen nagy előnyére vált a tárlatnak a már említett Rosenthal megjelenése, ki 8 drb Southdown, 4 drb Hampshiredown, 4 drb Oxfordshiredown, 11 drb Cotswoldkost és 2 drb Berkshire kant hozott közvetlenül Angliából, továbbá két Rambouillet kost Szilváziából. E kitünő állatokból, melyeknek ára darabonként 160—225 forint között váltakozott, tizenötöt vettek meg a következő birtokos urak: Báró Bánffy Ádám 1 Cotswold és 1 Hampshiredown kost, Gróf Lázár Jenő 1 Cotswold kost, Gróf Andrássy Gyula 2 Oxfordshiredown kost, Simon Kálmán 1 Cotswold kost, Bély Tivadar 1 Cotswold kost, Báró Bánffy Zoltán 1 Hampshiredown kost, Gróf Teleki Gyula 2 Southdown és 2 Oxfordshiredown kost, Paget János 1 Cotswold kost és Gróf Teleki Domokos 2 Cotswold kost; ezenkívül a két Berkshire kan is valószínűleg Erdélyben marad!

Mig egyfelől a kíváncsiak figyelmét a kiállítás teljesen lekötve tartá, addig a jury alakuló gyűlésre sereglett össze. Kitünő gazdánk Paget János elnök ottalán méltó helyet foglalt Tormay Béla kir. tanácsos és a budapesti m. kir. állatorvosi tanintézet igazgatója, hazánknak ezen elsőrendű szaktekintélye, ki szives volt a nálunk először alkalmazásra jutandó u. n. „értékszám rendszert”, (melynek bővebb ismertetésére még visszatérünk) tüzetesen megmagyarázni s arról minden felvilágosítást megadni. A jury tagok legnagyobb része pontosan felelt meg a hozzájuk intézett meghívásnak és a kik nem jöttek el, azokat leküzdhetlen akadályok tartottak vissza, így Kozma Ferenczet, a híres löismerőt, Lipovniczky Sándort, a szarvasmarha jury egyik érdemes tagját, Szeremley Lajost, a baromfi egyik bírálóját stb. Minden osztály teendőjét még a megnyitás napján el is végezte, kivéve a szarvasmarha juryt, melynek 200-nál több állattal kellett megküzdenie, a mi 22-én délig ugyancsak dolgot adott. A ló és baromfi osztályban csak dicsérő oklevelek lettek odaitélve, mig egyebütt pénzdíjak is; e kitüntetések közlését lapunk más helyén kezdjük meg.

September 21-én esti 6 órakor a lövölde termében gyűltek össze az állatkiállítási szakosztály tagjai az első rendes közgyűlésre, hol elnök Báró Bánffy Ádám a következő nagyszabású és kiváló tetszéssel fogadott beszéddel nyitotta meg az ülést:

Br. Bánffy Adám beszéde

az állatkiállítási szakosztály közgyűlésén.

Tisztelt közgyűlés!

Kettős öröm, kettős ünnepély reám nézve e mai nap, uraim, midőn egyfelől, az önök bizalma folytán, azon szerencsében részesültem, hogy ez alig pár hónap óta megalakult, fiatal gazdasági szakosztálynak első rendes közgyűlését megnyithatom; másfelől, midőn már működéseink eredményét: az e mai napon megnyitott kiállításnak létrejöttét s minden tekintetben sikerültét is örömmel konstataálhatom. Méltán lehet ez ünnep kettős, mert bizonyossága annak, hogy országgrészünk gazdaközönsége nemcsak üres szavakban ad kifejezést közzgazdaszatunk emelése szükségességének, a megnehezített gazdasági előhaladást, mostohább viszonyok okát, tétlenül, nem egyedül az oly sokszor hangoztatott rossz kormányrendszerben, dualismusban, pénzügyi s adórendszerben, adminisztrációban, rossz tarifában stb. keresi, hanem áldozatok árán bár, ennek emelését egyesült erővel, közakarattal céljául tűzte ki s hogy ezek elvitázhatlan tények és nem üres szavak, annak a mai nap megnyitott tényész-állatkiállítás is bizonyítéka.

A kitarító munkásság, akadályt nem ismerő szorgalom s jóakarát jótékony vívmányainak érvényesülniök kell, mutasson a látszat bármily nehéz leküzdendő akadályokra is.

Alig pár hónapja, hogy országgrészünkben egy mozgalom indult meg, oly rövid ideje annak, hogy tette kész gazdátársaink közzgazdaszatunk eddig elhanyagolt érdekeinek emelésére tömörültek s ime ily rövid idő alatt küzdve le az akadályokat, ma ennek egy igen fontos tényezőjének létrehozását ünnepeljük meg.

Ha társadalmunk különböző osztályain széttekintünk, ha az összes emberiség existenciáját szemléljük, látjuk, hogy ezek élete fenntartásában nekünk, gazdasággal foglalkozóknak, mily fontos szerep jutott; mi gazdák vagyunk hivatva, a földből kivett nyers anyagok által, azoknak a megélhetést lehetővé tenni, úgy az ipar, mint a kereskedelem, nagyrésztben productumaink felhasználásával lesz virágzóvá s az államháztartás fenntartásának lehetősége a mi vállainkra nehezedik, az erre szükségeltető anyag: azaz a pénz, adó alakjában nagyrészt zsebeinkből kerül ki.

Ha megvan az egyensúly az államháztartás szükséglete a gazdaságainkba befektetendő tőke s a saját életünk fenntartására szükséges anyag között, úgy nemcsak kijöhetünk, hanem, miután a befektetendő tőke s saját egyéni szükségleteink, körülmények és viszonyok szerint relativ fogalmak lehetnek a helyi viszonyoknál fogva, még vagyonosodásra is számíthatunk; de — fájdalom! — ha országgrészünk helyi viszonyain széttekintünk, ha eddigi gazdálkodásunk eredményét nézzük, látjuk, hogy úgy államháztartásunk, mint saját igényeink, földünk termelő képességével arányban nincsenek, a terhek meunyisége, a termelés értékével az egyensúlyt tartani nem tudja.

Az iparnak még nagyon kis mérvekben való üzése, mely által majdnem kizárólag nyers termékek értékesítésére vagyunk utalva, talaj- s égalji viszonyainknak kedvezőtlen volta, rövid munkaidő, lávoleső nagyobb fogyasztó-piaczok oly tényezők, melyek aránylag nagyobb befektetéseket, tokét igényelnek, mint talán másutt, ezért termelünk mi drágán s aduuk olcsón; s ezzel

szemben vannak államháztartásunk évről-évre növo igényei s a kor igényeinek megfelelő kívánalmai; tehát minden eszközt, minden módot fel kell használnunk, hogy gazdaságaink javítása által, ez egyensúly helyreállítására minden erőnköl törekedjünk, mert különben, jelen gazdálkodásaink mellett, földünk e terheket hordani képtelen.

Nem akarom ez által azt mondani, hogy minden terhet kizárólag mi gazdák hordunk; nem azt, hogy ez egyedül földünk termőképeségére esnek; hazánk bármely osztályu keresetképes fia is alá van vetve e feltétlen kötelezettségnek; csak azt kívántam jelezni, hogy a gazdálkodással járó eshetőségek, váratlan körülmények számbavételével, a gazdát kétszeresen nyomja s nyomja különösen azért, mert míg minden hivatás-avagy foglalkozásnál nem a tőke, hanem ennek már befolyt kamatai vétetnek alapul a kirovandó terhekre, nálunk, gazdák-nál, előre határozatlik meg az, hogy mit kell azon tőkének, azaz földnek jövedelmeznie s hogy az csakugyan bejött-e, avagy saját hibánk, vagy más körülmények folytán nem folyt be, az számítás alá nem jöhet s habár a teher mindkét részen nagy is, de míg amott hordja azt egy már biztosan befolyt jövedelem, a gazdára rótt terhek bizonytalan bevételekre vannak alapítva.

A tőkepénzes adója kirovatik azon biztos kamatra, melyet pénztőkéje hajt; a hivatalnok adóját pozitív fizetésének bizonyos százaléka képezi; az ügyvéd azon mérvekben járul államháztartásunk fenntartásához, a mily mérvekben vannak — saját bevallása szerint — cliensei; az orvost, a tanárt tényleges bevételei után rójják meg, míg a gazdánál előre feltételeztetik, miszerint tőkéjének azon jövedelmet ki kell hajtania s a legjobb szándék s kitarító szorgalom mellett is, az idő s körülmények szeszélyeinek lévén folyton kitéve, ép a földmivelő gazdára alkalmazható azon példabeszéd legkevésbé, hogy „ki mint vet, úgy arat.“

Nem akarom én itt e helyen a reánk rótt terhek talán túlságos voltát ecsetelni; nem a mi hivatásunk jelen alkalommal államháztartásunk igényeire reflectálni, hanem egyszerűen a tényeket konstataálva, minden erőnk, minden igyekezetünk érvényesíteni kell abban, hogy a kor igényeinek megfelelő kiadásokkal szemben, gazdálkodásainkban az egyensúlyt, a kellő összhangot állítsuk helyre s mily mértékben nőnek kiadásaink, oly mérvekben igyekezzünk jövedelmeink szaporításán.

Ugy talaj-, mint égalji viszonyaink gyengébb volta arra, hogy jövedelmeinket szaporíthassuk; arra, hogy a világ piaczn a concurrentiát fenntartani tudjuk, nagy befektetést, intensív gazdaságot igényelnek s az intensív gazdálkodás első kelléke nálunk az állat; — ez által, míg egyfelől visszaadjuk földünknek azt, mit tőle elvettünk, más részről általa dolgoztatva fel termékeinket, azokat jobban értékesíljük s természetes az, hogy azon állat, mely termőképeségünket legjobban tudja emelni s ennek folytán céljainknak leginkább megfelel, ez van hivatva arra, hogy tenyészítését főképp előmozdítsuk.

Míg egyfelől látjuk azt, hogy a nagy természet különféle állatjai magukra hagyatva, önfenntartási ösztönükben, létért való küzdelmükben, saját céljaiknak megfelelőleg mily tőkélyt értek el, ép úgy bámulhatjuk azon kitarító buzgalmat, fáradhatlan

munkásságot, melyet elért az ember állatjaiban, fajkiválasztás, nemesítés, domestikáció által.

Hol az okszerű fajkiválasztás, egy bizonyos kitűzött célra való nemesítés üzetik, látjuk, hogy csak évtizedek alatt is mit képes teremteni; hasonlítsuk össze ma sulyra a közönséges angol marhát a Shorthornnal, próbáljuk meg a már nemesített arab lónak sebességét leányával, az angol telivérrel s a különböző elötüntetésére hasonlítsuk össze az ázsiai vad juh szőrét a merino fodros gyapjával s látjuk azon roppant vívmányokat, melyeket különböző állatokban, különböző célok szerint értek el.

Országgrészünk nagy befektetéseket, javítást igénylő földjeinél, terjedelmes s az állattenyésztésre kedvező legelőinél fogva, kiválólag hivatva van az állattenyésztésre s viszont állatainak speciálismusánál fogva, melyek — önkaratukon kívül — viszonyaink eredménye, hivatva van arra, hogy e természetadta előnyöket, e bennök rejlő jó tulajdonságokat, helyes kezelés, okszerű nemesítés által fejleszteni igyekezzünk.

Hogy erdélyi állataink mily jó hirnek örvendenek, ez mindnyájunk előtt ismeretes, statisztikai számok bizonyítják azon exportot, mely üzetik ezekkel országgrészünkből évente s míg ez egyfelől csak örömlükre szolgálhat, de másfelől csak azon egy tételt felvéve, hogy csak (járomos) ökör évente körülbelül 30,000 darab vitetik ki tőlünk; ez — tekintetbe véve tenyészanyagunk kevés voltát, apadását — jelen viszonyaink között aggályokat kelto, mert önkénytelenül merülhet fel azon kérdés: hogy évek teltével marad-e nekünk mivel szántsunk?

A kivitel nagy, évről-évre nő, ezt fel kell használnunk s minden igyekezetünk oda fordítanunk, hogy a tenyészanyag szaporítását, nemesítését minden erőnköl előmozdítsuk.

Mi uraim, házi állataink terjesztése, nemesítése, közkedvelté tétele szempontjából alakítottuk e tenyészállat-kiállítást, hogy itt összepontosítva országgrészünk állatait, tanulmányozzuk sajátságai szerint, terjesszük előnyeik után s jutalmazva a tenyésztőt, szolgáljon ez például, ösztöazésül, hirdítésül másoknak hasonlók tételére s ma, e kiállítás megnyitásával, elmondhatjuk, hogy egyelőnk működését minden számításunkon felüli siker koronázza, országgrészünk minden vidékéről tömeges pártolásban részesülünk s ma kiállításunk 307 számmal lévén képviselve, ez egy oly eredmény, mely legszebb bizonyossága annak, hogy ez intézmény szükséges volt s ily érdekeltég, ily részvét mellett alaposak lehetnek reményeink, mely szerint ez közgazdaszatunk emelésének egy hatalmas tényezőjévé növi ki magát.

Miután bármely ügyet is különböző szempontokból lehet felvenni, megítélai, mi sem követelhetjük s nem lehetünk mentek attól, hogy szavaink s működéseink általános helyesléssel találkozzanak; voltak nézeteltérések, részben ez intézményt szükségfelettinek tartva, részben a kivitelre nézve eltérő nézettekkel s bocsássanak meg uraim, hogy ez alkalommal becses türelmökkel visszaélve, ez ellenvetések egynémelyikét felemlitem; de ezt úgy eddigi működéseink igazolására, mint további teendőinkre nézve iránytadóul igen fontosnak találom.

E mozgalom első csirájában találkoztunk oly ellenvetésekkel, melyek ez intézményt szükségfelettinek tartották akkor, midőn egy majdnem ilyenmü központi tenyészvásár már Buda-

pesten létesítve van s ez országgrész specialis érdekeit e tekintetben elismerni nem akarták.

Ez ellenvetésekre elmondhattuk akkor, hogy mi úgy a távolság, mint állataink különböző volta, egészen más jellege, hasznosítási célja miatt — egészen tájékozatlanuul — e központi tenyészvásáron tömegesen nem jelenhetünk meg, mivel az esélyeket számba véve, azt csak kárral tehetnők; ma ugyan ez állításunkat már biztosan és számokkal tudjuk bizonyítani, mert míg Budapesten ugyanez év májusi tenyészállat-vásáron Erdélyt csak 3 tenyésztő képviselte, ma e kiállításon 78 tenyésztő 615 állattal van képviselve, bizonyossága ez annak, hogy tenyésztőink, minden előleges tájékozás nélkül, a risikót hordani nem tudják, míg így e kiállításnak mintegy előleges összehasonlítása lévén országgrészünk tenyészanyagának, az itt kitüntetteknek meg van könnyítve útjuk a budapesti kiállításához, mert a mi itt jónak bizonyul, az e hosszú utra jogositva van.

Felhozott ellenvetésül, hogy erre szükségünk nincsen, teszen kormányunk érettünk eleget. Ezt mi kétségbe nem is vontuk, sőt a legnagyobb elismeréssel vagyunk; de ez nem zárja ki azt, hogy mi magunk erején is mozogva, kormányunk működésében segédkezet nyujtva, ez által magunkat még nagyobb segélyre érdemesítsük; mi e mozgalmaink által csak bizonyossággal akartuk adni annak, hogy kormányunk intézkedéseit hálásan véve, közgazdaszatunk emelését saját erőnkön, áldozatok árán is, előmozdítani igyekezzünk.

Merültek fel nézeteltérések e kiállítás megtartásának helyére nézve, úgy oly értelemben, hogy Kolozsvár nem alkalmas, mivel nem központja országgrészünknek, mint arra nézve, hogy e kiállítás felváltva tartódjék Erdély főbb városaiban.

Nemcsak a véletlen, de más viszonyok s körülmények is folyhattak be arra, hogy mondhatni minden állam és ország kereskedelmi, közlekedési központjai nem esnek össze azok geographiai központjaival, így vagyunk Budapesttel, így London-, Páris-, Berlin-, Szent-Pétervár, avagy New-Yorkkal s e tekintetben így vagyunk mi is Kolozsvárral; állíthatjuk, hogy kereskedelmi, mint vasuti összeköttetéseinél fogva ez országgrészünk központja, habár földrajzilag nem is s miután ez egyttal országgrészünk legnagyobb népességgel bíró városa, itt hisszük leginkább annak megfelehetni, mely szerint résztvevő tagjainknak az ezen célra áldozott pénzeik, a befolyó jövedelmekből törlesztessenek.

Arra vonatkozólag, hogy e kiállítás különböző városokban tartódjék, ez, úgy hiszem, mindnyájunk által óhajtott üdvös intézmény lenne, mert a mily természetes, hogy bár a legmérsékeltőbb vitelbérek mellett is, az ide közelebb lakó gazdaközönség előnyökben részesül, ép oly méltányos, hogy ez előnyök rendre s vidékek szerint változzanak; gazdaközönségünköl függ ennek kivitele, azaz attól, hogy e különböző érdekelt vidékek mily mérvekben járulnak ennek létesítéséhez; az eddig tapasztalt pártolás határozottan Kolozsvár mellett szól, azaz számokban kifejezve, tagjaink jelen száma 170, összesen 351 részjeggyel; ebből van Kolozsmegyei 102 részvényesnek 194 részjegye, torda-aranyosmegyei 9 részvényesnek 18 részjegye, szolnok-dobokamegyei 21 részvényesnek 34 rész-

jegy, szilágymegyének 8 részjegye, míg ellenben országrészünk többi megyének részvéte, melyeknek érdekükben lenne Maros-Vásárhely vagy Sepsi-Szt.-György, összesen 30 részvényesnek 82 részjegye, tehát itt Kolozsvár mellett van 140 részvényesnek 269 részjegye, míg ellene lehet 30 gazdának 82 részjegye; ezen vidékeknek is aránylag nagyobb hozzájárultával e mindnyájunk által igen üdvösnek tartott intézmény könnyen foganasítható leendő s ez bizonyára egyike legfőbb óhajainknak.

Első megalakulásunkkor, szervezkedésünkkel kimondottuk azt, hogy úgy a belépti díjakból, mint egyéb jövedelmekből befolyó összeget, részben alapul használjuk új díjak alkotáshoz, részben részjegyeink törlesztésére használjuk fel. Ma, e kiállítás megnyitása első napján, kiszámítani, megmondani azt, hogy az érdekeltség folytán mily összegre számíthatunk, nem tudjuk; de az általános édekeltségből ítélve, mely ez intézmény iránt mutatkozik, örömmel következtethetjük, hogy ez egyeletünk gyarapításához tetemes mérvekben fog szolgálni s itt is Kolozsvárra gondolva, kérdés, hogy ez bárhol másutt elérhető lett volna-e?

Ne akarjunk egyszerre igen sokat, elégedjünk meg az elért eredménnyel, igyekezzünk minden tőlünk kitelhető módon ez intézmény gyarapításához, felsegéléséhez hozzájárulni s akkor bizonyára el fog jönni azon idő, midőn ennek jótékony befolyása országszerte érezhető lesz.

E kiállítást létrehozta gazdaközönségünk áldozatkészsége folytán, de lényeges részben működtek erre közre oly tényezők, melyek felemlítését viszont el nem hallgathatom.

Ezek között első sorban kell felemlítenem a 2000 frtnyi állami segélyt, melyet kormányunktól díjak fejében nyerünk s melynek megnyerésétől függött ez intézmény létesítése.

Mi, uraim, közigazgatásunk egyik fontos ágának emelésében egyesülve, távol minden politikai színezettől, avagy pártoskodástól, sokkal őszintébben és sok tekintetben függetlenebbül ítélhetünk s ítélhetünk, elismerésünk kettős horderővel kell bírjon azok felett, hol bár külső látszat mutathat arra, mely szerint ott ellenkezés nem is lenne tapintatos, mert ily esetben, habár meggyőződésből jön is az elismerés, de külökök befolyása folytán veszít színezetéből.

Igaz, hogy elméletben, az érdemek elismerése, a hibák kimutatása, a részrehajlatlan őszinteség, minden kötelekektől magát távol kellene tartsa; de fájdalom, a gyakorlatban ezzel ritkán találkozunk s számtalan példáját látjuk annak, hogy pártviszályok, politikai nézeteltérések a magánéletbe is átvive, sok esetben nem érdemek után ítélteknek, hanem pártszempontból is s különösen áll ez politikai vezérférfainkról, legyenek bármely pártból valók is, legyen eljárásuk még oly őszintelen, közhasznunkra, jólétünk előmozdítására célzó törekvés, vajmi sokszor latoltatik az pártszempontból s ocsároltatik, vagy elismerésre talál ugyanez okoknál fogva; kettős érdem tehát az oly férfúé, ki tevékenysége, jóakarata, ügybuzgósága által még politikai ellenfeleinek elismerését is kivívta.

Nagyméltóságú báró Kemény Gábor miniszter úrról egyhangulag mondhatjuk el, hogy hivatásának, kötelemének min-

den tekintetben megfelelő, ügybuzgósága, tevékenysége által ez országrész általános elismerését vívta ki.

Látjuk azt, hogy úgy nagyobb szabású gazdasági intézményeink létrehozatalában, mint ezeknek legapróbb részleteiben is szakavatott keze működik; látjuk azt, hogy országrészünk iránt őszinte jóindulattal viseltetvén, ennek érdekeit előmozdítani minden módon igyekszik s ennek egyik legujabb tanujelét bírjuk most e kiállítás ily módoni pártolásával, melyért újból is őszinte köszönetünk- és elismerésünket kell kifejeznünk.

Köszönettel tartozunk ö nagyméltóságának, hogy nagyságos Tormay Béla királyi tanácsos urat, mint szakértőt kijelölni méltóztatott, valamint magának a királyi tanácsos urnak is, ki szíves volt e megbízást elfogadni és a jury működését hathatósan előmozdítani.

Elismeréssel tartozunk Kolozsvár város nagyérdemű tanácsának és a t. sétatér-egyletnek e kiállítási helyiség átadásáért s azon szíves előzékenységet, mellyel ennek lefolyásában közreműködött, biztosítva egyúttal arról, hogy egyeletünk e város érdekeit mindig első sorban tartva szemel előtt, ezt emelni elmulasztatlan kötelességének ismeri.

Köszönettel tartozunk erdélyi gazdasági egyeletünknek úgy közreműködéséért, mint azon összeg előlegezéseért, mely e csarnok ily gyors létesítését telte lehetővé.

Szakosztályunk nevében őszinte köszönetemet kell kifejeznem mindhárom helybeli napi lapjaink igen tisztelt szerkesztőseinek azon meleg részvétért, mellyel ügyünket felkarolták, s mely közigazgatásunk ez emeltyűjének felvirágzására igen nagy befolyással volt.

S végre újból is őszinte köszönetemet fejezve ki ööknek, uraim, azon özetlen részvétért, mellyel e csarnokot egyesült erővel létrehozni igyekeztek, azon fáradhatlan munkásságért, melynek eredménye itt felmutatható s köszönve jelen alkalommal ily szép számban megjelenésüket, ezennel van szerencsém szakosztályunk ez első rendes közgyűlését megnyitni.

Addig is, míg a hivatalos jegyzőkönyv teljes szövegét közölhetünk, megemlíthjük röviden annak tárgyait u. m. a pénztári jelentést, egy fizetési kiállítás ör havi 5 frtért való beállítását és a jövő évi költségvetést. Végül a közgyűlés Gróf Kornis Victor indítványára köszönetet mondott a buzgó elnökségnek és összes rendező bizottságnak.

Este az „Új világ“-ban nem nagyon népes, de kedélyes ismerkedési estély zárta be a mozgalmas első napot.

A két első nap gyengébb látogatására a kedvező idő is befolyt, de már szombaton ez sem hátráltathatta a közönséget, hogy a lóárverésre és általában a kiállításra meg ne jelenjen. Első sorban a fogarasi lovak árverése történt, melyek darabonként 317 frt átlag árban kelttek el; a magánosok azonban kevés sikerrel léptek a sorompóba, állítólag a magas árak miatt, — de azért 10—15 darab kéz alatt mégis elkelt.

(Végét lásd a 322-ik oldalon.)

A kiállítási sorsjáték huzása.

Az 1882. szeptemberhó 25-én délután 4 órakor a kiállítás helyszínén történt sorsolás alkalmával a következő sorozatszámok lettek kihuzva: 1., 2., 3., 4., 6., 7., 8., 9., 11., 13., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 22., 23., 24., 25., 26., 28., 30., 32., 34., 35., 36., 37., 41., 43., 46., 49., 51., 52., 53., 54., 56., 57., 60., 61., 63., 64., 65., 67., 72., 73., 74., 77., 78., 79., 80.

Ezen ötvenegy sorozatnak következő folyó számai lettek a nyertesek u. m.

Kihuzott		A nyeremények megnevezése.
So- rozzat	Fo- lyó	
s z á m		
A) Főnyeremények.		
9	13	1.) Egy tenyészbika, erdélyi fajta.
36	32	2.) Két fiatal tehén, erdélyi fajta.
64	18	3.) Egy fiatal tehén nyugoti fajta.
2	24	4.) Egy erdélyi félvér tenyészkanca.
78	48	5.) Egy kos, öt juh a merino-negretti fajtából.
72	83	6.) Egy növendékibika erdélyi fajta.
54	50	7.) Egy kan és egy kocza malacz, angol Berkshire fajta.
18	79	8.) Egy sertéskan, mezőhegyesi fajta.
22	89	9.) Egy fiatal üsző, erdélyi fajta.
67	18	10.) Egy tenyészkocza, Szabó József-féle fajta.
15	6	11.) Egy 2 éves bival üsző.
63	12	12.) Egy kos, két juh az erdélyi fekete fajtából.
37	13	13.) Egy kan és egy kocza-malacz, Szabó József-féle fajta.
1	64	14.) Egy 1½ éves br. Romaszkan-féle félvér kos.
65	68	15.) Egy óras kaptár, mely a méhek napontai horadását, méz készletét és apadását súly szerint mutatja; teljes népséggel, méz és viasz készlettel.
B) Másodrendű nyeremények.		
43	68	16.) Egy pár Lady Amherst arany fázán.
56	31	17.) Egy pár telivér japáni fehér lud.
25	58	18.) Egy pár fényes páva.
52	42	19.) Egy pár telivér szürke toulousei lud.
11	71	20.) Egy pár telivér angol Aylesbury kacsa.
32	53	21.) Egy pár telivér fehér emdeni lud.
80	46	22.) Egy pár telivér francia Houdan tyuk.
79	42	23.) Egy pár erdélyi kopaszayaku tyuk.
73	93	24.) Egy pár gyöngytyuk.
53	81	25.) Egy pár angol golyvás diszgalamb.
28	50	26.) Egy pár berber diszgalamb.
8	35	27.) Egy pár „Möwchen“ nevű diszgalamb.
51	25	28.) Egy pár angol pávafarku diszgalamb.
3	51	29.) Egy pár angol Carrier diszgalamb.
17	16	30.) Egy pár angol csuklyás diszgalamb.
19	3	31.) Egy pár pézsma récze.

Kihuzott		A nyeremények megnevezése.
So- rozzat	Fo- lyó	
s z á m		
C) Melléknyeremények.		
46	92	32.) Egy darab aczéldrót lókefe.
74	61	33.) Két darab 2 águ angol villa.
41	79	34.) Egy darab istálló petroleum lámpa.
23	55	35.) Két darab itató veder.
20	89	36.) Egy darab piaszava-seprű.
34	28	37.) Két darab 3 águ angol villa.
4	29	38.) Egy darab istálló petroleum lámpa.
35	31	39.) Egy darab lókefe és egy darab vakaró.
77	76	40.) Egy tejhőmérő üvegből.
6	53	41.) Egy darab angol lapát.
13	67	42.) Tojásdad vaj-forma, nyéllel ¼ kilóra.
57	73	43.) Két darab piaszava marha kefe.
61	56	44.) Egy darab istálló petroleum lámpa.
60	5	45.) Két darab itató veder.
49	14	46.) Egy darab 4 águ angol villa.
26	3	47.) Dupla vaj-forma ¼ kilóra.
16	29	48.) Egy darab kézi angol fenyőlámpa.
7	98	49.) Egy darab lókefe és egy darab vakaró.
24	83	50.) Egy darab istálló hőmérő.
30	65	51.) Egy lómérték marokra és centimeterre osztva.

Ezen nyeremények az eredeti sorsjegy visszacsolgáltatása mellett a huzás után azonnal az állatkiállítási szakosztály rendező bizottságától átvehető.

Az élő állatokat a rendező bizottság 14 napig az illető nyerő költségére és veszélyére méltányos díjért élelmezi és tartja. Ha a nyerő sorsjegy tulajdonosa ezen 14 nap alatt sem jelentkeznék, akkor az állat az ismeretlen nyertes javára az 1882. október 9-iki kolozsvári heti vásáron el fog adatni (esetleg elárvereztetni), a befolyt pénz pedig 1882. december 31-éig ugyancsak az illető javára az erdélyi gazdasági egylet pénztárában letéteményeztetni.

Az 1882. december 31-éig nem reklamált nyeremények, illetőleg az azokért befolyt összegek az állatkiállítási díjalap növelésére lesznek fordítandók.

Az élő állatok helyt Kolozsvárt lesznek az illető nyertesek vagy megbízottaik által átveendő, miglen az eszközöket a rendező bizottság vidékre bérmentve küldi meg.

Kolozsvárt, 1882. szeptember hó 25-én.

A rendező bizottság.

Pénzdíjak jegyzéke.

Katalogus száma	A kiállító neve	Darab arany	Biasini díj	Magán díj	Sigmond díj
			forint	forint	forint
I. osztály: Ló.					
32	Hatházi István	—	50	—	—
34	Vig György.	—	20	—	—
II. osztály: Szarvasmarha.					
A.) 1.) Tenyészbikák.					
40	Báró Kemény Kálmán Első díj	50	—	—	—
39	Gróf Bethlen Camillo Második díj	25	—	—	—
41	Kraszna nagy község Harmadik díj	10	—	—	—
A.) 2. Két-három éves bikák.					
48	Gróf Bethlen Márkus Első díj	30	—	—	—
50	Báró Jósika Lajos Második díj	20	—	—	—
54	Sigmond testvérek Harmadik díj	7	—	—	—
A.) 3.) Egy-két éves bikák.					
85	Gróf Wass Albert Első díj	20	—	—	—
67	P. Horváth Kálmán Második díj	10	—	—	—
81	Petki Ferencz Harmadik díj	5	—	—	—
A.) 4.) Tehenek.					
146	Gróf Wass Albert Első díj	30	—	—	—
119	Lázár Manó Második díj	15	—	—	—
151	Zöld Antal Harmadik díj	5	—	—	—
A.) 5.) Üszők.					
155	Bede Károly Első díj	15	—	—	—
182	Gróf Teleki Miksa örökösök Második díj	5	—	—	—
149	Zágonyi Szabó Mihály	—	—	—	25
134	Szekáre Lázár	—	—	20	—
129	Porumb Gligorás	—	—	15	—
171	Maláj Dumitru	—	—	10	—
125	Marosán Szimion	—	—	5	—
B.) 1.) Bikák.					
189	Sigmond testvérek Első díj	25	—	—	—
184	Benigni Sámuel Második díj	15	—	—	—
190	Velicska Lajos Harmadik díj	10	—	—	—
B.) 2.) Tehenek és üszők.					
204	Pápai Samu Első díj	20	—	—	—
197	Gróf Lázár Jenő Második díj	10	—	—	—
209	Sigmond testvérek Harmadik díj	5	—	—	—
III. osztály: Bival.					
I. Bikák.					
210	Lázár Manó Harmadik díj	10	—	—	—
2 Tehenek és üszők.					
220	Tóth Tamás Első díj	20	—	—	—
213	Lázár Manó Második díj	10	—	—	—
212	Barla Domokos Harmadik díj	5	—	—	—
IV. osztály: Juh.					
I. Hazai fajta.					
227	Lázár Manó Első díj	10	—	—	—
224	Báró Bánffy Ernő Második díj	7	—	—	—
230	Gróf Teleki Miksa örökösök Harmadik díj	5	—	—	—
222	Báró Bánffy Adám Negyedik díj	3	—	—	—
223	Báró Bánffy Ernő Ötödik díj	1	—	—	—
	Oldal	403	70	50	25

Pénzdíjak jegyzéke.

Katalogus száma	A kiállító neve	Darab arany	Biasini díj	Mazán díj	Sigmond díj
			forint	forint	forint
	Áttétel	403	70	50	25
	2. Idegen fajta.				
232	Báró Bánffy Ádám Első díj	6	—	—	—
235	Báró Bánffy Ernő Második díj	3	—	—	—
239	Báró Wesselényi Miklós Harmadik díj	1	—	—	—
	V. osztály: Sertés.				
	1. Hazai fajta.				
253	Gróf Lázár Jenő Első díj	10	—	—	—
265	Voith János Második díj	7	—	—	—
245	Gajzágó Antal Harmadik díj	5	—	—	—
249	Gróf Kornis Victor Negyedik díj	3	—	—	—
359	Ifj. Szappanos Miklós Ötödik díj	1	—	—	—
	2. Idegen fajta.				
272	Tulogdi Soma Első díj	6	—	—	—
268	Sigmond testvérek Második díj	3	—	—	—
247	Illyés János Harmadik díj	1	—	—	—
	Összeg	449	70	50	25

Vasárnap legtöbb közönség fordult meg a kiállításon, közel 1300 ember, kik az állatok mellett Salamon János kitünő zenéjében is örömmel gyönyörködtek. Igen jó gondolat volt az iskolák részére a belépti díjat 10 krajczárra mérsékelni, így 1000-nél több tanuló szemlélhette az érdekes és fánuságos látványt.

Utolsó nap — e hó 25-én — délelőtt szarvasmarha árverés — lett volna, de míg az eladók azt mondták, hogy „nincs vevő”; addig ezek azon panaszkodtak, hogy magas az ár. Bármelyik álljon a kettő közül, (vagy mind a kettő) mindenestre tanuságul kell, hogy szolgáljon a jövőre nézve! — Több eladás történt azonban szabad kézből, kivált a szarvasmarha és sertés osztályban.

Délutáni 3 óra igen szép közönséget gyűjtött össze a díjosztásra, mely alkalommal a nyertes marha egyenkint elő loit vezetve. Igen örömdetes, hogy számos kiállító a nyert díjakat visszaajándékozta, névszerint: Gróf Bethlen Márkus 30, Báró Jósika Lajos 20, Sigmond testvérek 35, Benigni Samu 15, Gróf Lázár Jenő 16, Báró Bánffy Ernő 8, Báró Bánffy Ádám 9, Zöld Antal 5 és Báró Wesselényi Miklós 1 darab aranyat.

Legtöbb érdekeltséget a sorshuzás keltett, mely 4 óra után kezdődött, mindenki más-más állatot szemelt ki magának a sok csinos nyeresmény közül. Hogy kinek kedvezett a szerencse? azt a sorsjegy birtokosok lapunk mai számából megláthatják.

A sorsolás után bezártuk a kiállítás kapui, hogy — remélhetőleg — egy év múlva ismét megnyíljanak és midőn nyugodt önérzettel tekinthetünk vissza ezen első kiállításunkra, az örömpohárba csak egy keserű csepp vegyül, az, hogy egyesületünk

köztisztelő elnöke, a földmívelésnek nagyérdemű minisztere Báró Kemény Gábor ur ömlga közöttünk meg nem jelenhetett!

EGYVELEG.

— Pályázati hirdetés. A trencsénmegyei gazdasági és erdészeti egynsületnél üresedésbe jött titkári állomásra ezennel pályázat nyitattik. — Ezen 1200 frt évi fizetéssel összekötött tisztségre pályázhatnak mindazok, kik a bel- vagy külföld valamely felsőbb gazdasági tanintézetet sikerrel végeztek, a gazdaság terén legalább egy évi gyakorlatot kimutatni képesek s a magyar és német nyelvet úgy szóban, mint írásban tökéletesen bírják. — Azok, kik a tót nyelvben is jártasok előnyben részesülnek. — Ezen állás bármikor elfoglalható s az egyesület és titkára jogai és kötelességei szerződésileg fognak biztosítani. Az előirt módon felszerelt folyamodványok alólirt elnökhöz folyó évi szeptember hó végéig benyújtandók. — Kelt Trencsénmegye Felső-Motesicz községében, 1882. évi augusztus 25-én.

Gróf Zamoyszki József,
elnök.

— Értesítés. Mint a magyar korona területén foglalkozó gazdatisztek és erdészek segély- és nyugdíj-egyletének elnöke van szerencsém a tisztelt tag urakat arról értesíteni, miszerint az egyesület folyó ügyeinek kezelésével Krocsák G. Emil urat (Papnövelde-utca 6. szám) a pénztári kezeléssel pedig Oródódy Lajos urat, a magy. országos gazdasági egyesület titkárát (Köztelek) bízam meg, mely

tisztet mindketten mint tiszteletheli állást elfoglalták. Felkérem tehát a tisztelt tag urakat, hogy ezentul minden a kezelési ügybe vágó levelekkel Krocsák G. Emil urhoz, a pénztárra vonatkozó ügyekben pedig Ordódy Lajos titkár urhoz fordulni és a tagsági díjakat hozzá beküldeni sziveskedjenek. — Kelt Budapest, 1882. szeptember.

Bujanovics Sándor m. p.,
mint a magyar korona területén foglal-
kozó gazdatisztek és erdészek segély- és
nyugdíj egyesületének elnöke.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Pérez-kölcsönököt

az ország bármely részében telekkönyvezett földbirtokra 1000 frttól kezdve bármily magas összegig, 5% vagy 5 1/2% kamat mellett gyorsan eszközöl s régibb magasabb kamatu törlesztési kölcsönöknek ily olcsóbb kamatuakra való convertálását sikerrel viszi keresztül a hat. engedélyezett ált.

„Ipar- és kereskedelmi ügynöki iroda“.

(4.) (17—20.) Kolozsvárt, London-utca 9-ik sz.

SZER A LÉP-FENE ELLEN.

Hosszas fáradozás, kísérletezés után a lép-fenét az általam alkalmazott szerrel biztosan kezelem, mely szer a bajt nemcsak elnyomja, hanem azt minden utóhatás nélkül tökéletesen meggyógyítja.

Sikeres eljárásomat bizonyítják:

a Nagy-Tapolcsány városától, erdélyi gazd. egyleti alelnök Szabó József, szeszgyáros Krausz Máyer uraktól és a Nagy-almási alapítványi uradalomtól nyert bizonyítványok, melyek az erdélyi gazd. egylet titkári hivatalánál megtekinthetők.

Orvosságom épen úgy szolgál gyógy-, mint óvszerül. Alkalmazása csakis személyes kezelés és felügyeletem alatt történhetik, minthogy a szert idegennek ki nem adhatom.

BONÉ PÉTER,

(15.) (14—16.) okleveles állatorvos.
Kolozsvárt, kül-magyarutca 5 sz. (Pihál-féle ház.)

Legjobban	osztályozásra	alkalmas!
Eredeti	M a y e r	trieur
25,000 gép használat- ban		A gyári jel- vény ki- vántassék
 (21.)		 (9—9.)
GROSSMANN J.		
váczi körut 76.	BUDAPEST	váczi körut 76.

Kivánatra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

Üzlet nagybóbitás és vízművészeti kellekek tartalta.

WALSER FERENCZ
első magyar gép-
és tüzfűtőszerek gyár,
harang- és ércöntöde
ERDELYORSZÁGI FŐNTELEPE
Kolozsvárt.
Bel-monostoruca 12. szám.

Szerelő-műhely kútak s vízvezetékek berendezésére.

(18.) Tetemesen leszállított gyári árák mellett.
(17—30.)

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Egy hectoliter							100 kilo		1 köb- meter	1 kilo marha- hús
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török- buza	széna	szal- ma	tüzifa		
k r a j c z á r o k b a n												
Balázsfalva	sept.	14	500	400	400	—	175	260	200	—	250	40
Bánfi-Hunyad	sept.	12	650	600	540	500	220	750	—	—	160	40
Besztercze	sept.	19	550	350	450	400	350	450	460	170	300	36
Brassó	sept.	22	685	480	420	305	170	560	270	260	225	40
Csik-Szereda	sept.	20	800	650	500	400	225	600	200	60	200	36
Deés	sept.	19	840	780	680	400	500	720	460	140	180	40
Déva	sept.	16	1000	750	700	—	600	700	290	90	230	36
Erzsébetváros	sept.	23	600	500	400	—	250	500	250	140	250	44
Fogarás	sept.	22	650	—	380	—	200	620	240	65	215	42
Gyula-Fehérvár	sept.	23	575	450	400	—	250	300	200	100	235	46
Gyergyó-Szent-Miklós	sept.	23	725	—	500	450	250	600	250	40	160	36
Hátszeg	aug.	3	800	700	560	500	500	600	—	—	200	44
Kézdi-Vásárhely	sept.	21	680	560	500	380	220	600	340	100	300	32
Kolozsvár	sept.	21	565	—	460	—	170	470	280	200	350	43
Maros-Ludas	sept.	12	550	450	400	325	175	525	—	—	300	44
Maros-Vásárhely	sept.	21	880	685	680	605	580	850	460	150	450	40
Medgyes	sept.	21	550	475	375	—	200	600	155	65	250	40
Nagy-Enyed	sept.	21	550	450	400	—	200	350	330	130	260	40
Nagy-Szeben	sept.	22	560	440	400	420	200	530	160	100	350	46—48
Nagy-Várad	sept.	19	665	565	530	360	235	555	490	290	320	48
Segesvár	sept.	21	700	500	400	—	200	550	150	100	160	44
Sepsi-Szent-György	sept.	25	700	580	450	350	160	540	300	100	200	40
Szamosujvár	sept.	25	660	560	500	—	390	620	390	100	300	40
Szász-Régen	sept.	21	550	405	375	305	280	410	370	165	230	36
Szász-Sebes	sept.	21	600	525	400	—	200	550	170	100	240	44
Szászváros	sept.	16	690	610	490	—	220	690	200	80	210	40
Székely-Udvarhely	sept.	19	750	600	500	—	200	650	200	30	240	40
Szilágy-Somlyó	sept.	22	550	490	490	405	160	455	240	150	300	40
Teke	sept.	18	500	350	350	300	200	400	200	30	300	36
Torda	sept.	23	550	400	400	350	180	350	100	15	250	44

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjtáblája az 1882-ik évre.

Árszabály tér szerint	s z e r i h i r d e t é s n e l b é l y e g g e l e g y ü t t																								
	1	1-3	1-6	1-12	1-18	1-26	1-30	1-36	1-40	1-52	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	
1 ⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	7	30	20	90	36	80	68	60	100	40	127	20	149	—	170	80	192	60	225	60	frt	kr	frt	kr
	25% elengedés	5	55	15	90	28	05	52	35	76	65	97	20	114	—	130	80	147	60	173	10	frt	kr	frt	kr
8 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	4	30	10	90	19	80	36	60	53	40	67	20	79	—	90	80	102	60	120	60	frt	kr	frt	kr
	25% elengedés	3	30	8	40	15	30	28	35	41	40	52	20	61	50	70	80	80	10	94	35	frt	kr	frt	kr
4 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	3	30	6	90	10	80	20	60	29	40	37	20	44	—	50	80	67	60	68	60	frt	kr	frt	kr
	25% elengedés	2	55	5	40	8	55	16	35	23	40	29	70	35	25	40	80	46	35	55	35	frt	kr	frt	kr
2 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	2	30	3	90	6	80	12	60	17	40	22	20	27	—	30	80	35	60	42	60	frt	kr	frt	kr
	25% elengedés	1	80	3	15	5	55	11	35	14	40	18	45	22	50	25	80	29	85	35	85	frt	kr	frt	kr
1 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	1	30	2	90	4	80	8	60	11	40	15	20	18	—	20	80	24	60	29	60	frt	kr	frt	kr
	25% elengedés	1	05	2	40	4	05	7	35	9	90	13	20	15	75	10	30	21	60	26	10	frt	kr	frt	kr

Mellékletek 100 darabonként 1 forint 50 krajával számíthatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetszés szerint akárhányszor változtathatják.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői 25% vagyis egy negyedrészt

engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.